

Bibliography

Archives

Archiwum Akt Nowych

Grupa Akt ZBoWiD, file (*teka*): 2

Komitet Centralny PZPR, files: VII, 2205, 2672; VIII, 68, 368, 369, 917; XXVI, 6
Związek Bojowników o Wolność i Demokrację, Zarząd Główny 1, files: 1, 4, 12,
16, 210, 223, 380, 387, 390

Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej

0330/217, file: 2

00231/182, file: 1

00231/176, files: 2, 6

0648/152, files: 1, 2

765/335

MSW II, files: 3854, 3860

Archiwum Państwowe m.st. Warszawy

Komitet b. Jeńców Oflagu II C, file: 1

KW PZPR, files: 198, 242

Archiwum Zarządu Głównego Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i byłych Więźniów Politycznych

3, files: 3, 7, 11, 16–19, 22, 28–40, 43, 44, 46, 49, 55, 66–70, 72, 74, 76, 77, 78,
80, 81, 85–90, 102, 107, 108, 156/1, 156/2, 157/1, 170/2, 171, 175

8, files: 1, 2, 5

11, files: 9, 10

Biblioteka Narodowa

DŹS, I 3 k

Centralne Archiwum Wojskowe

Główny Zarząd Polityczno-Wychowawczy Wojska Polskiego

IV 502/1, files: 13, 587, 590, 592, 593

Open Society Archives

Radio Free Europe Collection, POL 116–2, 300/50/1/1438

Interviews (audio recordings in the author's archives)

C.Z. November 2004; S.M. and E.S. June 2005; I.G. May 2005; I.M. April 2005;
S.M. July 2004; P.B. July 2004; T.P. July 2004; W.G. July 2004

Newspapers, magazines and other periodicals

Biuletyn Głównej Komisji Współpracy z Młodzieżą ZBoWiD

Biuletyn Informacyjny (Zarząd Główny ZBoWiD)

Gazeta Ludowa

Kultura

Nowa Kultura

Ogniwa

Po prostu

Polityka

Polska Niepodległa

Przegląd Lekarski – Oświęcim

Trybuna Ludu

Tygodnik Powszechny

Wolni Ludzie

Za Wolność i Lud

Żołnierz-Osadnik

Journal of Laws of the Republic of Poland

‘Dz.U.’ refers to Dziennik Ustaw, the Journal of Laws of the Republic of Poland. References to this source conventionally give an issue number for the year in question (‘nr’), and the ‘position’ (poz.) within the volume of the statute in question; the latter does not correspond to a page number. All of these texts can be accessed individually online, at <http://dokumenty.rcl.gov.pl/>.

Dz.U. 1944 nr 12, poz. 91 i 92; Dz.U. 1944 nr 15, poz. 81; Dz.U. 1945 nr 7, poz. 61; Dz.U. 1945 nr 17, poz. 97; Dz.U. 1945 nr 22, poz. 22; Dz.U. 1945 nr 28, poz. 121; Dz.U. 1945 nr 30, poz. 179; Dz.U. 1945 nr 30, poz. 180; Dz.U. 1945 nr 30, poz. 181; Dz.U. 1945 nr 34, poz. 202; Dz.U. 1945 nr 50, poz. 285, 286, 287 i 288; Dz.U. 1945 nr 51, poz. 294; Dz.U. 1945 nr 55, poz. 434 i 442; Dz.U. 1945 nr 65, poz. 528; Dz.U. 1946 nr 14, poz. 101; Dz.U. 1946 nr 37, poz. 228; Dz.U. 1946 nr 64, poz. 340; Dz.U. 1946 nr 73, poz. 397; Dz.U. 1947 nr 14, poz. 54; Dz.U. 1947 nr

43, poz. 226; Dz.U. 1948 nr 56, poz. 387; Dz.U. 1949 nr 25, poz. 182; Dz.U. 1954 nr 37, poz. 159; Dz.U. 1954 nr 30, poz. 116; Dz.U. 1968 nr 20, poz. 127; Dz.U. 1975 nr 34, poz. 186; Dz.U. 1998 nr 155, poz. 1016; Dz.U. 2002 nr 42, poz. 371.

Published Sources

- Bielecki, Robert (ed.), *Żołnierze Powstania Warszawskiego. Dokumenty z Archiwum Polskiego Czerwonego Krzyża*, vols 1–3, Warszawa: Neriton, 1997.
- Dudek, Antoni, Aleksander Kochański and Krzysztof Persak (eds), *Centrum władzy. Protokoły posiedzeń kierownictwa PZPR. Wybór z lat 1949–1970*, Warszawa: ISP PAN, 2000.
- Gomułka, Władysław, *Artykuły i przemówienia*, vol.1, Warszawa: Książka i Wiedza, 1962.
- Heda, Antoni, *Wspomnienia „Szarego”*, Warszawa: Interim, 1991.
- II Kongres ZBoWiD. 1–3 września 1959*, Warszawa: ZG ZBoWiD, 1959
- Kirchmayer, Jerzy, *Powstanie warszawskie*, Warszawa: Książka i Wiedza, 1959.
- Kirchmayer, Wanda, *Z Jerzym na dobre i złe*, Warszawa: Oficyna Wydawnicza Labos, 1992.
- Kliszko, Zenon, *Powstanie warszawskie. Artykuły, przemówienia, wspomnienia, dokumenty*, Warszawa: Książka i Wiedza, 1964.
- Kochański, Aleksander (ed.), *Protokoły posiedzeń Sekretariatu KC PPR 1945–1946*, Warszawa: ISP PAN, 2001.
- Kochański, Aleksander (ed.), *Protokoły z posiedzeń Biura Politycznego KC PPR 1947–1948*, Warszawa: ISP PAN, 2002.
- Kongres Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. Warszawa 1 IX 1949*, Warszawa: ZG ZBoWiD, n.d.
- Krawczyński, Roman, *Wspomnienia lubelskiego kronikarza. Więzienie – obóz w Stutthofie – praca zawodowa i społeczna 1944–1969*, Lublin: self-published, 2002.
- Malinowski, Marcin, et al. (eds), *Polska Partia Robotnicza. Dokumenty Programowe 1942–1948*, Warszawa: Książka i Wiedza, 1984.
- Mazurkiewicz, Stanisław, *Jan Mazurkiewicz. „Radosław”, „Sęp”, „Zagłoba”*, Warszawa: self-published, 1994.
- Moczar, Mieczysław, *Barwy walki*, Warszawa: KAW, 1979.
- Namiotkiewicz, Walery and Bogdan Rostropowicz, *Ludzie, fakty, refleksje*, Warszawa: MON, 1961.
- Nowak-Jeziorański, Jan, *Polska wczoraj, dziś i jutro*, Warszawa: Czytelnik, 1999.
- Nowak-Jeziorański, Jan, *Polska z oddali. Wojna w eterze – wspomnienia*, London: Odnova, 1988.

- O działalności i aktualnych zadaniach ZBoWiD. Posiedzenie Rady Naczelnej ZBoWiD*, Warszawa: ZG ZBoWiD, 1966.
- O zadaniach Związku Bojowników o Wolność i Demokrację w okresie poprzedzającym IV Krajowy Kongres*, Warszawa: ZG ZBoWiD, 1968.
- Pamiętnik II Krajowego Zjazdu Lekarzy Związku Bojowników o Wolność i Demokrację z dnia 28–28 maja 1968 roku*, Warszawa: Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, 1969.
- Pióro, Tadeusz, *Armia ze skazą. W Wojsku Polskim 1945–1968 (wspomnienia i refleksje)*, Warszawa: Czytelnik, 1994.
- Poksiński, Jerzy, Aleksander Kochański and Krzysztof Persak (eds), *Kierownictwo PPR i PZPR wobec wojska 1944–1956*, Warszawa: ISP PAN, 2003.
- Polski ruch narodowo-wyzwoleńczy w latach 1939–1945. Materiały do zajęć seminaryjnych dla oficerów*, Warszawa: Zarząd Propagandy i Agitacji Głównego Zarządu Politycznego [Wojska Polskiego], 1957.
- Przewodnik po upamiętnionych miejscach walk i męczeństwa lat wojny 1939–1945*, Warszawa: Rada Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa, 1964.
- Rakowski, Mieczysław F. *Dzienniki polityczne 1963–1966*, Warszawa: Iskry, 1999.
- Rakowski, Mieczysław F., *Dzienniki polityczne 1958–1962*, Warszawa: Iskry, 1998.
- Rakowski, Mieczysław, F., *Dzienniki polityczne 1967–1968*, Warszawa: Iskry, 1999.
- Ramowe wytyczne dla kół i oddziałów ZBoWiD*, Warszawa: ZG ZBoWiD, 1963.
- Roczniki Statystyczne 1961–1969*, Warszawa: GUS, 1962–1970.
- Rzepecki, Jan, *Wspomnienia i przyczynki historyczne*, Warszawa: Czytelnik, 1956.
- Sawicki, Jacek Z. (ed.), *Aresztowane Powstanie*, Warszawa: IPN, 2004.
- Sprawozdanie z działalności klubu byłych więźniów politycznych obozu koncentracyjnego Gross-Rosen przy zarządzie okręgu warszawskiego ZBoWiD za okres od 1961 do 31 kwietnia 1963*, Warszawa: ZBoWiD, 1963.
- Sprawozdanie z działalności w latach 1960–1964*, Warszawa: ZG ZBoWiD, 1964.
- Torańska, Teresa, *Oni*, Warszawa: Świat Książki, 1987.
- Uprawnienia kombatantów oraz członków ich rodzin w zakresie emerytur, rent i innych świadczeń socjalnych*, ZUS, Warszawa 1979.
- Walichnowski Tadeusz, *Syjonizm a państwo żydowskie*, Katowice: „Śląsk”, 1968.
- Walichnowski, Tadeusz, *Izrael a NRF. 1949–1967*, Warszawa: Książka i Wiedza, 1968.
- Walichnowski, Tadeusz, *Mechanizm propagandy syjonistycznej*, Katowice: „Śląsk”, 1968.
- Załoski, Zbigniew, *Siedem polskich grzechów głównych*, Warszawa: Czytelnik, 1962.
- Zbowidowcy. Tradycje i zadania*, Warszawa: ZG ZBoWiD, 1969.

Books and Articles

- Anderson, Benedict, *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*, London: Verso, 1983.
- Arnold, Jörg, *The Allied Air War and Urban Memory: The Legacy of Strategic Bombing in Germany*, Cambridge: Cambridge University Press, 2011.
- Assmann, Aleida, 'Speichergedächtnis und Funktionsgedächtnis in Geschichte und Gegenwart' in Peter Rusterholz and Rupert Moser (eds), *Wir sind Erinnerung*, Bern: Haupt Verlag, 2003.
- Assmann, Aleida, 'Europe's Divided Memory' in Uilleam Blacker, Alexander Etkind and Julie Fedor (eds), *Memory and Theory in Eastern Europe*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2013.
- Assmann, Aleida, *Erinnerungsräume. Formen und Wandlungen des kulturellen Gedächtnisses*, München: C.H. Beck Verlag, 2010.
- Assmann, Jan, *Das kulturelle Gedächtnis. Schrift, Erinnerung und politische Identität in frühen Hochkulturen*, München: C.H. Beck Verlag, 1992.
- Baczko, Bronisław, *Les imaginaires sociaux. Mémoires et espoirs collectifs*, Paris: Payot, 1984.
- Banas, Josef, *The Scapegoats: the Exodus of the Remnants of Polish Jewry*, London: Weidenfled and Nicolson, 1979.
- Bębenek, Stanisław, *Myślenie o przeszłości*, Warszawa: PIW, 1981.
- Berendt, Grzegorz, August Grabski and Albert Stankowski, *Studia z historii Żydów w Polsce po 1945 roku*, Warszawa: Trio, 2000.
- Berger, Peter L. and Thomas Luckman, *The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge*, Garden City, NY: Anchor Books, 1966.
- Biernat, Tadeusz, *Mit polityczny*, Warszawa: PWN, 1989.
- Biess, Frank, *Homecomings: Returning POWs and the Legacies of Defeat in Postwar Germany*, Princeton: Princeton University Press, 2006.
- Bingen, Dieter, *Polityka Republiki Bońskiej wobec Polski. Od Adenauera do Kohla 1949–1991*, Kraków: Kwadrat 1997.
- Bischof, Günter, Stefan Karner and Peter Ruggenthaler (eds), *The Prague Spring and the Warsaw Pact Invasion of Czechoslovakia in 1968*, Plymouth: Lexington Books, 2010.
- Błęsiński, Jan et al., *Ruch kombatancki na Warmii i Mazurach w latach 1945–1985*, in *Ruch kombatancki na Warmii i Mazurach w latach 1945–1985*, Olsztyn: Zarząd Wojewódzki ZBoWiD, 1985.
- Bogumił, Zuzanna, Joanna Wawrzyniak et al., *Enemy on Display: The Second World War in Eastern European Museums*, New York-Oxford: Berghahn-Books, 2015.

- Borkiewicz, Adam, *Powstanie warszawskie 1944. Zarys działań natury wojskowej*, Warszawa: PAX, 1957.
- Browning, Christopher, *Ordinary Men: Reserve Police Battalion 101 and the Final Solution in Poland*, New York: HarperCollins, 1992.
- Brudny, Yitzhak M., *Reinventing Russia: Russian Nationalism and the Soviet System, 1953–1991*, Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
- Brzostek, Błażej and Joanna Wawrzyniak, „Wiklina”. *Z historii pewnej kawiarni czasów małej stabilizacji*, in Janusz Żarnowski (ed.), *Metamorfozy społeczne*, vol.2, Warszawa: Neriton–IH PAN, 2007.
- Bucur, Maria, *Heroes and Victims: Remembering War in Twentieth-century Romania*, Bloomington: Indiana University Press, 2010.
- Bunce, Valerie and John M. Echols, ‘Pluralism, Corporatism and the Soviet Union’ in Susan Gross Solomon (ed.), *Pluralism in the Soviet Union: Essays in Honor of H. Gordon Skilling*, New York: St. Martin’s Press, 1983.
- Cesarani, David (ed.), *After Eichmann: Collective Memory and the Holocaust since 1961*, London–New York: Routledge, 2013.
- Cesarani, David and Eric J. Sundquist (eds), *After the Holocaust: Challenging the Myth of Silence*, London–New York: Routledge, 2012.
- Chęciński, Michał, *Poland: Communism, Nationalism, Anti-Semitism*, New York: Karz-Cohl Publishing, 1982.
- Chiari, Bernard in collab. with Jerzy Kochanowski (eds), *Die polnische Heimatarmee. Geschichte und Mythos der Armia Krajowa seit dem Zweiten Weltkrieg*, München: Oldenbourg Verlag, 2003.
- Chirof, Daniel, ‘The Corporatist Model and Socialism’, *Theory and Society* 2, 9 (1980).
- Cohen Lenard J. and Jane P. Shapiro (eds), *Communist Systems in Comparative Perspective*, New York: Anchor/Doubleday, 1974.
- Cornelißen, Christoph, ‘Was heißt Erinnerungskultur? Begriff–Methoden–Perspektiven’, *Geschichte in Wissenschaft und Unterricht* 54 (2003).
- Davoliūtė, Violeta, *The Making and Breaking of Soviet Lithuania: Memory and Modernity in the Wake of War*, London–New York: Routledge, 2013.
- Deák, István, ‘Introduction’ in *The Politics of Retribution in Europe: World War II and its Aftermath*, István Deák, Jan T. Gross, and Tony Judt (eds), Princeton: Princeton University Press, 2000.
- Diehl, James M., *The Thanks of the Fatherland: German Veterans After the Second World War*, Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1993.
- Dinwibel, Władysław, ‘Wojskowa akcja osadnicza w powiecie Lwówek Śląski’ *Polska Ludowa* 2 (1963).
- Dmitrów, Edmund, *Niemcy i okupacja w oczach Polaków. Poglądy i opinie z lat 1945–1948*, Warszawa: Czytelnik, 1987.

- Doroszewski, Witold and Stanisław Skorupka (eds), *Słownik języka polskiego*, Warszawa: PWN, 1964.
- Drygalski, Jerzy and Jacek Kwaśniewski, 'No-Choice Elections', *Soviet Studies* 2, 42 (1990).
- Dziurzyński, Patrycy, 'Udział WP w zasiedlaniu Ziemi Odzyskanych', *Przegląd Zachodni* 1–2, 23 (1967).
- Eberhardt, Adam et al., 'Szkoły wyrządzone Polsce podczas II wojny światowej przez agresora niemieckiego. Historia dociekań i szacunków' in Witold M. Góralski (ed.), *Problem reperacji, odszkodowań i świadczeń w stosunkach polsko-niemieckich, 1944–2004*, vol. 1, Warszawa: PISM, 2004.
- Edele, Mark, 'Collective Acton in Soviet Society: The Case of War Veterans' in Golfo Alexopoulos, Julie Hessler and Kiril Tomoff (eds), *Writing the Stalin Era: Sheila Fitzpatrick and Soviet Historiography*, New York: Palgrave Macmillan, 2011.
- Edele, Mark, *Soviet Veterans of the Second World War: A Popular Movement in an Authoritarian Society, 1941–1991*, Oxford: Oxford University Press, 2008.
- Edmund Dmitrów, 'Pamięć i zapomnienie w stosunkach polsko-niemieckich', *Przegląd Zachodni* 1, 45 (2000).
- Edwards, Sam, *Allies in Memory: World War II and the Politics of Transatlantic Commemoration, c. 1941–2001*, Cambridge: Cambridge University Press, 2015.
- Eichenberg, Julia and John Paul Newman, 'Introduction: The Great War and Veterans' Internationalism' in Julia Eichenberg and John Paul Newman (eds), *The Great War and Veterans' Internationalism*, London: Palgrave Macmillan, 2013.
- Eichenberg, Julia, *Kämpfen für Frieden und Fürsorge. Polnische Veteranen des Ersten Weltkriegs und ihre internationalen Kontakte, 1918–1939*, München: Oldenbourg Verlag, 2011.
- Etkind, Alexander, Rory Finnin et al., *Remembering Katyn*, Cambridge: Cambridge University Press, 2012.
- Fik, Marta, *Kultura polska po Jalcie. Kronika lat 1944–1981*, London: Aneks, 1989.
- Filipowicz, Stanisław, *Mit i spektakl władzy*, Warszawa: PWN, 1988.
- Fitzpatrick, Sheila, *Introduction*, in Sheila Fitzpatrick (ed.), *Stalinism: New Directions*, London: Routledge, 2000.
- Forecki, Piotr, *Reconstructing Memory: The Holocaust in Polish Public Debates*, Frankfurt am Main: Peter Lang, 2013.
- Frei, Norbert, *Adenauer's Germany and the Nazi Past: The Politics of Amnesty and Integration*, New York: Columbia University Press, 2002.

- Friedrich, Carl J., i Zbigniew Brzeziński, *Totalitarian Dictatorship and Autocracy*, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1956.
- Friszke, Andrzej, 'Przystosowanie i opór. Rozważania nad postawami społecznymi 1956–1970', in Tomasz Szarota (ed.), *Komunizm. Ideologia, system, ludzie*, Warszawa: Neriton–IH PAN, 2001.
- Frontczak, Kazimierz, *Sily zbrojne Polski Ludowej. Przejście na stopę pokojową 1945–1947*, Warszawa: MON, 1974.
- Furet, François, *Le Passé d'une illusion. Essai sur l'idée communiste au XX siècle*, Paris: Éditions Robert Laffont, 1995.
- Garagozov, Rauf, *Metamorfozy kollektivnoi pamiaty v Rossii i na tsentral'nom Kavkaze*, Baku: Nurlan Publishers, 2005.
- Gellner, Ernest, *Nations and Nationalism*, Ithaca, N.Y.: Cornell University Press, 1983.
- Gentile, Emilio, *The Sacralization of Politics in Fascist Italy*, transl. Keith Botsford, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1996.
- Gillis, John R., 'Memory and Identity: the History of a Relationship', in John R. Gillis (ed.), *Commemorations: the Politics of Identity*, Princeton: Princeton University Press, 1995.
- Gleason, Abbott, *Totalitarianism: The Inner History of the Cold War*, Oxford: Oxford University Press, 1995.
- Głowiński, Michał et al., *Stosowność i forma. Jak opowiadać o Zagładzie?*, Kraków: Universitas, 2005.
- Gmitruk, Janusz, Piotr Matusak and Witold Wojdyło, *Bataliony Chłopskie*, Warszawa: MON, 1987.
- Gniazdowski, Mateusz, 'Zu den Menschenverlusten, die Polen während des Zweiten Weltkrieges von den Deutschen zugefügt wurden. Eine Geschichte von Forschungen und Schätzungen', *Historie. Jahrbuch des Zentrums für Historische Forschung Berlin der Polnischen Akademie der Wissenschaften*, 1 (2007/2008).
- Goeken-Haidl, Ulrike, *Der Weg zurück. Die Repatriierung sowjetischer Zwangsarbeiter während und nach dem Zweiten Weltkrieg*, Essen: Klartext Verlag, 2006.
- Goldhagen, Daniel, *Hitler's Willing Executioners*, New York: Random House, 1996.
- Gontarczyk, Piotr, *Polska Partia Robotnicza. Droga do władzy 1941–1944*, Warszawa: Fronda, 2013.
- Góralewski, Mieczysław and Tadeusz Kamiński, *Organizacje kombatanckie i społeczno-obronne w służbie Ludowej Ojczyzny, 1945–1969*, Warszawa: MON, 1977.
- Górski, Jan, *Drugie narodziny miasta. Warszawa 1945*, Warszawa: PIW, 1976.

- Grabski, Artur, *Żydowski ruch kombatancki w Polsce w latach 1944–1949*, Warszawa: Trio, 2002.
- Gross, Jan T., 'Geneza społeczna demokracji ludowych. O konsekwencjach II wojny światowej w Europie Środkowej', in Tomasz Szarota (ed.), *Komunizm. Ideologia, system, ludzie*, Warszawa: Neriton, 2001.
- Gross, Jan T., *Fear: Anti-Semitism in Poland after Auschwitz*, Princeton: Princeton University Press, 2006.
- Grunberger, Richard, *A Social History of the Third Reich*, London: Weidenfeld & Nicolson, 1971.
- Grzelak, Czesław, Henryk Stańczyk and Stefan Zwoliński, *Armia Berlinga i Żymierskiego. Wojsko Polskie na froncie wschodnim*, Warszawa: Neriton, 2002.
- Grzesiuk-Olszewska, Irena, *Polska rzeźba pomnikowa w latach 1945–1995*, Warszawa: Neriton, 1995.
- Haggith, Toby and Joanna Newman (eds), *Holocaust and the Moving Image: Representations in Film and Television since 1933*, London: Wallflower, 2005.
- Halbwachs, Maurice, *La Mémoire collective*, Gérard Namer (ed.), Paris: Albin Michel, 1997.
- Halbwachs, Maurice, *Les Cadres sociaux de la mémoire*, Paris: Félix Alcan, 1925.
- Haltof, Marek, *Polish Film and the Holocaust*, Oxford–New York: Berghahn Books, 2012.
- Hatch, Mary Jo, *Organization Theory: Modern, Symbolic, and Postmodern Perspectives*, Oxford: Oxford University Press, 1997.
- Herf, Jeffrey, *Divided Memory: The Nazi Past in the Two Germanies*, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1997.
- Hobsbawm, Eric J., *Nations and Nationalism since 1788: Programme, Myth, Reality*, Cambridge: Cambridge University Press, 1990.
- Holzer, Jerzy, 'Uraz, nacjonalizm, manipulacja. Kwestia niemiecka w komunistycznej Polsce', *Rocznik Polsko-Niemiecki* 1 (1992).
- Huener, Jonathan, *Auschwitz, Poland, and the Politics of Commemoration: 1945–1978*, Athens: Ohio University Press, 2004.
- Hutton, Patrick H., *History as an Art of Memory*, Hanover: University Press of New England, 1993.
- Irwin-Zarecka, Iwona, *Neutralizing Memory. The Jew in Contemporary Poland*, New Brunswick, NJ: Transaction Publishers, 1989.
- Jabłonowski, Marek, *Polityczne aspekty ruchu byłych wojskowych w Polsce, 1918–1939*, Warszawa: COMSNP, 1989.
- Jabłonowski, Marek, *Sen o potęgze Polski. Z dziejów ruchu byłych wojskowych w II Rzeczypospolitej 1918–1939*, Olsztyn: Ośrodek badań im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie, 1998.

- Janion, Maria, 'Nie-boska komedia – skażone arcydzieło', *Gazeta Wyborcza* 29 March 2008.
- Janion, Maria, *Placz generała. Eseje o wojnie*, Warszawa: Wydawnictwo Sic!, 1998.
- Jarosż, Anna Barbara, *Marzec w prasie*, in Marcin Kula, Piotr Osęka and Marcin Zaremba (eds), *Marzec 1968. Trzydzieści lat później*, Warszawa: PWN, 1998.
- Jarżąbek, Marcin, 'The Victors of a War That Was Not Theirs: First-World-War-Veterans in the Second Republic of Poland and Their European Peers', *Acta Poloniae Historica* 1, 111 (2015).
- Jarżąbek, Wanda, 'Władze Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej wobec problemu reparacji i odszkodowań od Republiki Federalnej Niemiec 1953–1989', *Dzieje Najnowsze* 2, 37 (2005).
- Jedlicki, Witold, *Klub Krzywego Koła*, Warszawa: Wydawnictwo GO „Solidarni”, 1989.
- Judt, Tony, 'The Past Is Another Country: Myth and Memory in Postwar Europe', *Daedalus* 121, 4 (1992).
- Junes, Tom, *Student Politics in Communist Poland: Generations of Consent and Dissent*, Lanham: Lexington Books, 2015.
- Kaczmarek, Ryszard, *Polacy w Wehrmachcie*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2010.
- Kajetanowicz, Jerzy, *Polskie wojska lądowe w latach 1945–1960. Skład bojowy, struktury organizacyjne i uzbrojenie*, Wrocław: Wyższa Szkoła Oficerska im. Tadeusza Kościuszki, 2002.
- Kansteiner, Wulf, *In Pursuit of German Memory: History, Television, and Politics After Auschwitz*, Athens, Ohio: Ohio University Press, 2006.
- Kapralski, Sławomir, 'Oświęcim: konflikt pamięci czy kryzys tożsamości?', *Przegląd Socjologiczny* 2, 49 (2000).
- Kardela, Piotr, *Stowarzyszenie Polskich Kombatanów w Stanach Zjednoczonych w latach 1953–1990*, Olsztyn: IPN, 2015.
- Karge, Heike, *Steinerne Erinnerung – versteinerte Erinnerung? Kriegsgedenken in Jugoslawien (1947–1970)*, Wiesbaden: Harrasowitz Verlag, 2010.
- Karłowicz, Jan, Adam Kryński and Władysław Niedźwiecki (eds), *Słownik języka polskiego*, Warszawa: Kasa im. Mianowskiego, 1902.
- Kaźmierska, Kaja, *Doświadczenia wojenne Polaków a kształtowanie tożsamości etnicznej. Analiza narracji kresowych*, Warszawa: IFIS PAN, 1999.
- Kendall, R. Phillips, 'Introduction' in Kendall R. Phillips (ed.), *Framing Public Memory*, Tuscaloosa, AL: University of Alabama Press, 2004.
- Kenney, Padraic, *Rebuilding Poland. Workers and Communism*, Ithaca: Cornell University Press, 1997.

- Kersten, Krystyna, 'Osadnictwo wojskowe w 1945 roku. Próba charakterystyki', *Przegląd Historyczny* 4, 55 (1964).
- Kersten, Krystyna, *Polacy, Żydzi, Komunizm. Anatomia pólprawd, 1939–1968*, Warszawa: Niezależna Oficyna Wydawnicza, 1992.
- Kersten, Krystyna, *The Establishment of Communist Rule in Poland, 1943–1948*, Stanford: Stanford University Press, 1991.
- Kisielewicz, Danuta, *Oficerowie polscy w niewoli niemieckiej w czasie II wojny światowej*, Opole: Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach-Opolu, 1998.
- Kiwerska, Jadwiga, *W atmosferze wrogości (1945–1970)*, in Anna Wolf-Powęska (ed.) *Polacy wobec Niemców. Z dziejów kultury politycznej Polski 1945–1989*, Poznań: Instytut Zachodni, 1993.
- Knigge, Volkhard, *Instead of a Foreword: the Case History of an Exhibition, in Buchenwald Concentration Camp 1937–1945: A Guide to the Permanent Historical Exhibition*, Göttingen: Wallstein Verlag, 2004.
- Kolakowski, Leszek, *Main Currents of Marxism*, transl. P.L. Falla, vol. 1, Oxford: Oxford University Press, 1981.
- Komorowski, Krzysztof, *Polityka i walka. Konspiracja zbrojna ruchu narodowego, 1939–1945*, Warszawa: Rytm, 2000.
- Kopp, Kristin and Joanna Nizyńska, *Germany, Poland and Postmemorial Relations: In Search of a Livable Past*, New York: Palgrave Macmillan, 2012.
- Kosmala, Beate, *Die „jüdische Frage“ als politisches Instrument in der Volksrepublik Polen*, in Beate Kosmala (ed.), *Die Vertreibung der Juden aus Polen 1968. Antisemitismus und politisches Kalkül*, Berlin: Metropol, 2000.
- Kotkin, Stephen, *Magnetic Mountain. Stalinism as a Civilization*, Berkeley: University of California Press, 1995.
- Kozłowski, Eligiusz, 'Armia' in Witold Kula and Janina Leskiewiczowa (eds) *Przemiany społeczne w Królestwie Polskim 1815–1864*, Wrocław: Ossolineum, 1979.
- Król, Marcin, 'Ewolucja, restauracja, amnezja. O pamięci w czasach postkomunistycznych', *Res Publica* 5, 43 (1991).
- Kucia, Marek, *Auschwitz jako fakt społeczny. Historia, współczesność i świadomość społeczna KL Auschwitz w Polsce*, Kraków: Universitas, 2005.
- Kula, Marcin, *Narodowe i rewolucyjne*, London: Aneks, 1991.
- Kula, Marcin, *Religiopodobny komunizm*, Kraków: Nomos, 2003.
- Kunicki, Mikołaj S., *Between the Brown and the Red: Nationalism, Catholicism, and Communism in Twentieth Century Poland: The Politics of Bolesław Piasecki*, Athens, Ohio: Ohio University Press, 2012.

- Kurczewska, Joanna, 'Nacjonalizm i rzeczywistość mityczna', in Edmund Mokrzycki, Maria Ofierska and Jerzy Szacki (eds), *O społeczeństwie i teorii społecznej. Księga poświęcona pamięci Stanisława Ossowskiego*, Warszawa: PWN, 1985.
- Kwiatkowski, Piotr T., Lech Nijakowski, Barbara Szacka and Andrzej Szpociński, *Między codziennością a wielką historią. Druga wojna światowa w pamięci zbiorowej społeczeństwa polskiego*, Gdańsk–Warszawa: Muzeum II Wojny Światowej-Scholar, 2010.
- Lagrou Pieter, *The Legacy of Nazi-occupation: Patriotic Memory and National Recovery in Western Europe, 1945–1965*, Cambridge: Cambridge University Press, 2000.
- Lane, Christel, 'From Ideology to Political Religion: Recent Developments in Soviet Beliefs and Rituals in the Patriotic Tradition', in Claes Arvidsson and Lars E. Blomqvist (eds) *Symbols of Power: The Esthetics of Political Legitimation in the Soviet Union and Eastern Europe*, Stockholm: Almqist and Wiksell International, 1987.
- Langner, Tadeusz, 'Organizacja i przebieg osadnictwa wojskowego w powiatach ślubickim i sulęcińskim w latach 1945–1946' in *Przegląd Zachodni* 1–2, 23 (1967).
- Laquer, Thomas W., *Memory and Naming in the Great War*, in John R. Gillis (ed.), *Commemorations: the Politics of Identity*, Princeton: Princeton University Press, 1995.
- Lastouski, Aliaksei, 'Historical Memory as a Factor of Strengthening Belarusian National Identity' in Vjeran Pavlaković, Davor Pauković and Višeslav Raos (eds), *Confronting the Past: European Experiences*, Zagreb: Political Science Research Centre, 2012.
- Leggewie, Claus, Anne Lang, *Der Kampf um die europäische Erinnerung. Ein Schlachtfeld wird besichtigt*, München: C. H. Beck Verlag, 2011.
- Lendvai, Paul, *Anti-Semitism without Jews: Communist Eastern Europe*, Garden City, NY: Doubleday, 1971.
- Lesiakowski, Krzysztof, '"Partyzanci" wobec dziejów Polski w czasie II wojny światowej', in Sławomir M. Nowinowski, Jan Pomorski and Rafał Stobiecki (eds), *Pamięć i polityka historyczna. Doświadczenia Polski i jej sąsiadów*, Łódź: IPN, 2008.
- Lesiakowski, Krzysztof, *Mieczysław Moczar „Mietek”*. Biografia polityczna, Warszawa: Rytm, 1998.
- Levy, Daniel and Natan Sznaider, *Human Rights and Memory*, University Park, PA: Pennsylvania State University Press, 2010.
- Levy, Daniel and Natan Sznaider, *The Holocaust and Memory in the Global Age*, Philadelphia: Temple University Press, 2006.

- Lim, Jie-Hyun, 'Victimhood Nationalism in Contested Memories: National Mourning and Global Accountability', in Aleida Assmann and Sebastian Conrad (eds), *Memory in a Global Age: Discourses, Practices and Trajectories*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2010.
- Łuczak, Czesław, *Polacy w okupowanych Niemczech*, Poznań: PSO, 1993.
- Machcewicz, Paweł and Krzysztof Persak (eds), *Wokół Jedwabnego*, vols 1, 2, Warszawa: IPN, 2002.
- Machcewicz, Paweł, 'Zmiana czy kontynuacja? Polska przed i po Październiku 56?', in Dariusz Stola and Marcin Zaremba (eds), *PRL. Trwanie i zmiana*, Warszawa: IH UW–Wydawnictwo WSPiZ im. L. Koźmińskiego, 2003.
- Machcewicz, Paweł, *Polski rok 1956*, Warszawa: Mówią Wieki, 1993.
- Madajczyk, Piotr, 'Polska myśl zachodnia w polityce komunistów polskich', *Przegląd Zachodni* 3, 53 (1997).
- Madajczyk, Piotr, 'Die Rolle antideutscher Instrumentalisierungen in Polen, 1944–1989,' in Dieter Bingen, Peter Oliver Loew and Kazimierz Wóycicki (eds), *Die Destruktion des Dialogs. Zur innenpolitischen Instrumentalisierung negativer Fremdbilder und Feindbilder, Polen, Tschechien, Deutschland und die Niederlande im Vergleich, 1900–2005*, Wiesbaden 2007.
- Main, Izabella, *Trudne świętowanie. Konflikty wokół obchodów świąt państwowych i kościelnych w Lublinie (1944–1989)*, Warszawa: Trio, 2004.
- Mamak, Kazimierz, *Osadnictwo wojskowe na Ziemi Lubuskiej*, Poznań: Wydawnictwo Poznańskie, 1979.
- Mann, Michael, *The Sources of Social Power: the Rise of Classes and Nation-States, 1760–1914*, Cambridge: Cambridge University Press, 1993.
- Marcuse, Harold, *Legacies of Dachau: the Uses and Abuses of a Concentration Camp 1933–2001*, Cambridge: Cambridge University Press, 2001.
- Mark, James and Robert Gildea, *Conclusion: Europe's 1968*, in Robert Gildea, James Mark and Annette Warring (eds), *Europe's 1968*, Oxford: Oxford University Press 2013.
- Markiewicz, Tomasz, 'Der Kampf um die Erinnerung. Denkmäler der Heimatarmee in Warschau seit 1945' in Bernard Chiari in collab. with Jerzy Kochanowski (eds), *Die polnische Heimatarmee. Geschichte und Mythos der Armia Krajowa seit dem Zweiten Weltkrieg*, München: R. Oldenbourg Verlag, 2003.
- Martin, Garret, J. *General de Gaulle's Cold War: Challenging American Hegemony, 1963–68*, New York: Berghahn Books, 2013.
- Materski, Wojciech and Tomasz Szarota (eds), *Polska 1939–1945. Straty osobowe i ofiary represji pod dwiema okupacjami*, Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej, 2009.
- Mazur, Zbigniew (ed.), *Wokół niemieckiego dziedzictwa kulturowego na Ziemiach Zachodnich i Północnych*, Poznań: Instytut Zachodni, 1997.

- Mazur, Zbigniew (ed.), *Wspólne dziedzictwo? Ze studiów nad stosunkiem do spuścizny kulturowej na Ziemiach Zachodnich i Północnych*, Poznań: Instytut Zachodni, 2000.
- Mazur, Zbigniew, 'Upamiętnianie w latach 1945–1948 ofiar niemieckiej okupacji', *Przegląd Zachodni* 4, 60 (2004).
- Mazur, Zbigniew, *Obraz Niemiec w polskich podręcznikach szkolnych do nauczania historii 1945–1989*, Instytut Zachodni, Poznań 1995.
- Melchior, Małgorzata, *Zagłada a tożsamość. Polscy Żydzi ocaleni „na aryjskich papierach”*. *Analiza doświadczenia biograficznego*, Warszawa: IFIS PAN, 2004.
- Merridale, Catherine, *Ivan's War: Life and Death in the Red Army, 1939–1945*, New York: Metropolitan Books, 2006.
- Michlic, Joanna and Małgorzata Melchior, 'The Memory of the Holocaust in Post-1989: Renewal–Its Accomplishments and Its Powerlessness' in John-Paul Himka and Joanna Michlic (eds), *Bringing the Dark Past to Light: The Reception of the Holocaust in Postcommunist Europe*, Lincoln: University of Nebraska Press, 2013.
- Middleton, David, Derek Edwards, 'Introduction' in David Middleton, Derek Edwards (eds), *Collective Remembering*, London: Sage, 1990.
- Mierzwa, Jan Z., *Kombatancki Kraków 1918–1938*, Kraków: Fundacja Rozwoju Samorządności i Prasy Lokalnej, 2002.
- Mircea Eliade, *Mythes, rêves et mystères*, Paris: Gallimard, 1957.
- Misztal, Barbara, *Theories of Social Remembering*, Philadelphia: Open University Press, 2003.
- Mosse, George L., *Fallen Soldiers: Reshaping the Memory of the World Wars*, Oxford: Oxford University Press, 1990.
- Mosse, George L., *The Crisis of German Ideology: Intellectual Origins of the Third Reich*, New York: Grosset & Dunlap, 1964.
- Motyka, Grzegorz and Rafał Wnuk, *Pany i rezuny. Współpraca AK-WiN i UPA 1945–1947*, Warszawa: Volumen, 1997.
- Najorek, Winicjusz, *Perspektywy pluralizmu w upaństwowionym społeczeństwie. Ocena sytuacji na podstawie polskich kryzysów*, Warszawa: ISP PAN, 1994.
- Nazarewicz, Ryszard, *Armii Ludowej dramaty i dylematy*, Warszawa: Oficyna Drukarska, 2000.
- Neitzel, Sonke and Harald Welzer, *Soldiers: German POWs on Fighting, Killing, and Dying*, New York: Knopf Doubleday Publishing Group, 2012.
- Neumann-Thein, Philipp, *Parteidisziplin und Eigenwilligkeit. Das Internationale Komitee Buchenwald-Dora und Kommandos*, Göttingen: Wallstein Verlag, 2014.
- Nora, Pierre (ed.), *Les Lieux de mémoire*, Paris: Gallimard, 1984–1992, vols 1–7.

- Norbert Elias, *The Germans: Power Struggles and the Development of Habitus in the 19th and 20th Centuries*, Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
- Noszczak, Bartłomiej, *Sacrum czy profanum? Spór o istotę obchodów Milenium polskiego*, Warszawa: Towarzystwo Naukowe Warszawskie, 2002.
- Ochman, Ewa, *Post-Communist Poland – Contested Pasts and Future Identities*, London: Routledge, 2013.
- Ogrodowczyk, Arkadiusz, *Nad Odrą i Bałtykiem. Osadnictwo wojskowe na zachodnich i północnych ziemiach Polski po drugiej wojnie światowej*, Warszawa: MON, 1979
- Olick, Jeffery K., *The Politics of Regret: On Collective Memory and Historical Responsibility*, New York: Routledge, 2007.
- Olick, Jeffrey K. and Joyce Robbins, 'Social Memory Studies: From "Collective Memory" to the Historical Sociology of Mnemonic Practices', *Annual Review of Sociology* 24 (1998).
- Oseka, Piotr, *Encyklopedyści, Magazyn*, a supplement to *Gazeta Wyborcza*, 5–7 March 1998
- Oseka, Piotr, Marcin Zaremba, 'Wojna po wojnie – czyli polskie reperkusje wojny sześciopodniewej', in *Polska 1944/45–1989. Studia i Materiały*, 4 (1999).
- Oseka, Piotr, *Rytuály stalinizmu. Oficjalne święta i uroczystości rocznicowe w Polsce 1944–1956*, Warszawa: Trio, 2007.
- Oseka, Piotr, *Syjonisci, inspiratorzy, wicherzyciele. Obraz wroga w propagandzie marca 1968*, Warszawa: ŻIH, 1999.
- Osekowski, Czesław, *Pionierzy w mundurach na Ziemi Lubuskiej*, Zielona Góra: Lubuski Komitet Upowszechniania Prasy, 1985.
- Palka, Jarosław, Machteld Venken and Krzysztof Marcin Zalewski, *Żołnierze generała Maczka. Doświadczenie i pamięć wojny*, Gdańsk: Muzeum II Wojny Światowej, 2013.
- Paulsson, Gunnar S., *Secret City: The Hidden Jews of Warsaw, 1940–1945*, New Haven: Yale University Press, 2002.
- Persak, Krzysztof, *Sprawa Henryka Hollanda*, Warszawa: IPN, 2006.
- Polian, Pavel, *Zhertvy dvukh diktatur: Zhizn', trud, unizhenie i smert' sovetskikh voennoplennyykh i ostarbeiterov na chuzhbine i rodine*, Moskva: Rosspen, 2002.
- Porter, Brian, *When Nationalism Began to Hate: Imagining Modern Politics in Nineteenth-century Poland*, Oxford: Oxford University Press, 2000.
- Prażmowska, Anita, *Civil War in Poland 1942–1948*, Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2004.
- Prokop, Jan, *Wyobrażenia pod nadzorem. Z dziejów literatury i polityki w PRL*, Kraków: Viridis, 1994.

- Prost, Antoine, *Les Anciens Combattants et la société française, 1914–1930*, vols 1–3, Paris: Presses de la Fondation Nationale des Sciences Politiques, 1977.
- Radomski, Jerzy, *Losy formacji polskich na Zachodzie po zakończeniu wojny*, in Witold Biegański (ed.), *Walki formacji polskich na Zachodzie, 1939–1945*, Warszawa: MON, 1981.
- Rausing, Sigrid, *History, Memory, and Identity in Post-Soviet Estonia*, Oxford: Oxford University Press, 2004.
- Rechowicz, Henryk, *Powstańcy śląscy w Polsce Ludowej 1945–1949*, Katowice: Śląski Instytut Naukowy, 1970.
- Rechowicz, Henryk, *Związek Weteranów Powstań Śląskich. 1945–1949*, Katowice: Śląski Instytut Naukowy, 1966.
- Rokuszewska-Pawełek, Alicja, *Chaos i przymus. Trajektorie wojenne Polaków – analiza biograficzna*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2002.
- Romijn, Peter, ‘“Restoration of Confidence”: The Purge of Local Government in the Netherlands As a Problem of Postwar Reconstruction’, in István Deák, Jan T. Gross, and Tony Judt (eds), *The Politics of Retribution in Europe: World War II and its Aftermath*, Princeton: Princeton University Press, 2000.
- Rouso, Henry, *The Vichy Syndrome: History and Memory in France since 1944*, transl. A. Goldhammer, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1991.
- Ruchniewicz, Krzysztof, *Polskie zabiegi o odszkodowania niemieckie w latach 1944/45–1975*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2007.
- Ruchniewicz, Małgorzata, *Repatriacja ludności polskiej z ZSRR w latach 1955–59*, Warszawa: Volumen, 2000.
- Rusiniak, Martyna, ‘Treblinka – Eldorado Podlasia?’, *Kwartalnik Historii Żydów* 2, 218 (2006).
- Rutkowski, Tadeusz P., *Adam Bromberg i “encyklopedyści”. Kartka z dziejów inteligencji w PRL*, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2010.
- Rykowski, Zbysław and Wiesław Władyka, *Polska próba. Październik’ 56*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1989.
- Santis, Ramona S. ‘Zwischen “Sklaverei” und “Verrat”. Überlegungen zum Opferbild von Zwangsarbeiterinnen und Kriegsgefangenen in der Sowjetunion zwischen 1941 und 1991’ in Ulf Brunnbauer, Andreas Helmedach and Stefan Troebst (eds), *Schnittstellen: Gesellschaft, Nation, Konflikt und Erinnerung in Südosteuropa*, München: Oldenbourg Verlag, 2007.
- Sawicki, Jacek Z., *Bitwa o prawdę. Historia zmagania o pamięć Powstania Warszawskiego 1944–1989*, Warszawa: DiG, 2005.
- Schöpfung, George, ‘The Functions of Myth and a Taxonomy of Myths’, in Geoffrey Hosking and George Schöpfung (eds), *Myths and Nationhood*, New York: Routledge, 1997.

- Sherman, Daniel J., 'Art, Commerce, and the Production of Memory in France after World War I', in John R. Gillis (ed.), *Commemorations: the Politics of Identity*, Princeton: Princeton University Press, 1995.
- Siegel, Mona L., *The Moral Disarmament of France: Education, Pacifism, and Patriotism, 1914–1940*, Cambridge: Cambridge University Press, 2011.
- Skalska, Agnieszka, *Obraz wroga w antysemickich rysunkach prasowych Marca '68*, Warszawa: Narodowe Centrum Kultury, 2007.
- Skocpol, Theda, *Protecting Soldiers and Mothers. The Political Origins of Social Policy in the United States*, Cambridge, MA: Harvard University Press, 1992.
- Skoczylas, Michał, *Wybory do Sejmu Ustawodawczego z 19 stycznia 1947 roku w świetle skarg ludności*, Warszawa: Trio, 2003.
- Snyder, Timothy, *Bloodlands: Europe between Hitler and Stalin*, New York: Basic Books, 2010.
- Sołtysiak, Dominik, 'Podstawy prawne i implementacja odszkodowań niemieckich dla polskich ofiar eksperymentów pseudomedycznych w latach 1945–1989', in Witold M. Góralski (ed.), *Problem reparacji, odszkodowań i świadczeń w stosunkach polsko-niemieckich 1944–2004*, vol. 1 *Studia*, Warszawa: PISM, 2004.
- Sommer, Łukasz and Joanna Wawrzyniak, 'The Ukrainian Crisis in the Polish Media', in *The Ukrainian Crisis in the European Media and the Public Sphere "Cultures of History" Forum*, Version: 1.0, 02.06.2014, URL: <http://www.imre-kertesz-kolleg.uni-jena.de/index.php?id=578>.
- Staniszkiś, Jadwiga, *Ontologia socjalizmu*, Warszawa: In Plus, 1989.
- Staniszkiś, Jadwiga, *Poland's Self-Limiting Revolution*, Princeton: Princeton University Press, 1984.
- Steinlauf, Michael C., *Bondage to the Dead. Poland and the Memory of the Holocaust*, Syracuse, NY: Syracuse University Press, 1997.
- Stengel, Katharina, 'Competition for Scant Funds Jewish, Polish, and Communist Prisoners of Auschwitz in the Negotiations for the Wollheim Agreement', Frankfurt am Main: Norbert Wollheim Memorial, 2010.
- Stobniak-Smogorzewska, Janina, *Kresowe osadnictwo wojskowe 1920–1945*, Warszawa: ISP PAN, 2003.
- Stola, Dariusz, 'Poland's Institute of National Remembrance: Ministry of Memory' in Alexei Miller and Maria Lipman (eds), *Convolutions of Historical Politics*, Budapest: CEU Press, 2012.
- Stola, Dariusz, *Antyżydowski nurt Marca 1968*, in Konrad Rokicki and Sławomir Stępień (eds), *Oblicza Marca 1968*, Warszawa: IPN, 2004.
- Stola, Dariusz, *Kampania antysyjonistyczna w Polsce 1967–1968*, Warszawa: ISP PAN, 2000.

- Styś, Leon, *Osadnictwo wojskowe na Dolnym Śląsku w latach 1945–1948*, Wrocław: Dolnośląskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, 1968.
- Szacka, Barbara, *Czas przeszły, pamięć, mit*, Warszawa: Scholar, 2006.
- Szaynok, Bożena, *Zhistorią i Moskwą w tle. Polska a Izrael 1944–1968*, Warszawa: IPN, 2007.
- Szpociński, Andrzej, 'Społeczne funkcjonowanie symboli', in Teresa Kostyrko (ed.), *Symbol i poznanie. W poszukiwaniu koncepcji integrującej*, Warszawa: PWN, 1987.
- Szpociński, Andrzej, *Przemiany obrazu przeszłości Polski. Analiza słuchowisk historycznych dla szkół podstawowych*, Warszawa: IS UW, 1989.
- Szymczak, Mieczysław (ed.), *Słownik języka polskiego* vol.1, Warszawa: PWN, 1978.
- Tarkowska, Elżbieta, *Czas w społeczeństwie. Problemy, tradycje, kierunki badań*, Warszawa: IFiS PAN, 1987.
- Tarkowski, Jacek, *Patroni i klienci*, Warszawa: ISP PAN, 1994.
- Traba, Robert, 'Symbole pamięci. II wojna światowa w świadomości zbiorowej Polaków. Szkic do tematu', *Przegląd Zachodni* 1, 56 (2000).
- Troebst, Stefan, 'Halecki Revisited: Europe's Conflicting Cultures of Remembrance', in Małgorzata Pakier and Bo Stråth (eds), *A European Memory? Contested Histories and Politics of Remembrance*, Oxford–New York: Berghahn Books, 2010.
- Tumarkin, Nina, 'The Great Patriotic War as Myth and Memory', *European Review* 4, 11 (2003).
- Tych, Feliks, 'Kilka uwag o Marcu 1968' in Marcin Kula, Piotr Osęka and Marcin Zaremba (eds), *Marzec 1968. Trzydzieści lat później*, Warszawa: PWN, 1998.
- Tyszką, Krzysztof, *Nacjonalizm w komunizmie. Ideologia narodowa w Związku Radzieckim i Polsce Ludowej*, Warszawa: IFIS PAN, 2004.
- Tyszkiewicz, Jakub, 'Propaganda ziem odzyskanych w prasie Polskiej Partii Robotniczej w latach 1945–1948', *Przegląd Zachodni* 4, 51 (1995).
- Venken, Machteld, *Straddling the Iron Curtain? Immigrants, Immigrant Organisations, War Memories*, Frankfurt am Main: Peter Lang, 2011.
- Verdery, Katherine, *National Ideology under Socialism. Identity and Cultural Politics in Ceausescu's Romania*, Berkeley: University of California Press, 1991.
- Wawrzyniak, Joanna and Małgorzata Pakier, 'Memory Studies in Eastern Europe: Key Issues and Future Perspectives', *Polish Sociological Review* 183, 3 (2013).
- Wawrzyniak, Joanna and Zofia Wóycicka, 'Jonathan Huener, Auschwitz, Poland, and the Politics of Commemoration, 1945–1979' [review], *Kwartalnik Historii Żydów* 2, 218 (2006).

- Wawrzyniak, Joanna, *ZBoWiD i pamięć drugiej wojny światowej. 1949–1969*, Warszawa: Trio, 2009.
- Weiner, Amir, *Making Sense of War. The Second World War and the Fate of the Bolshevik Revolution*, Princeton: Princeton University Press, 2001.
- Welch, Steven R. 'Commemorating "Heroes of a Special Kind": Deserter Monuments in Germany', *Journal of Contemporary History* 47, 2 (2012).
- Welzer, Harald, Sabine Moller and Karoline Tschuggnall, '*Opa war kein Nazi: Nationalsozialismus und Holocaust im Familiengedächtnis*', Frankfurt am Main: Fischer Verlag, 2002.
- Welzer, Harald, *Täter. Wie aus ganz normalen Menschen Massenmörder werden*, Frankfurt am Main: Fischer Verlag, 2005.
- Wertsch, James K., *Voices of Collective Remembering*, Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
- Wertsch, James V, 'A Clash of Deep Memories', *Profession* (2008).
- Wierzbicki, Marek, *Związek Młodzieży Polskiej i jego członkowie*, Warszawa: Trio, 2006.
- Wigura, Karolina, 'Alternative Historical Narrative: "Polish Bishops' Appeal to Their German Colleagues" of 18 November 1965', *East European Politics & Societies* 3, 27 (2013).
- Wilke, Karsten, *Die 'Hilfsgemeinschaft auf Gegenseitigkeit' (HIAG) 1950–1990. Veteranen der Waffen-SS in der Bundesrepublik*, Paderborn: Ferdinand Schöningh Verlag, 2011.
- Winter, Jay and Emmanuel Sivan (eds), '*Setting the Framework*', in *War and Remembrance in the Twentieth Century*, Cambridge: Cambridge University Press, 1990.
- Winter, Jay, '*Forms of Kinships and Remembrance in the Aftermath of the Great War*', in Winter Jay and Emmanuel Sivan (eds), *War and Remembrance in the Twentieth Century*, Cambridge: Cambridge University Press, 1990.
- Wnuk, Rafał, *Lubelski Okręg AK-DSZ i WiN. 1944–1947*, Warszawa: Volumen, 2000.
- Wolf-Powęska, Anna (ed.), *Polacy wobec Niemców. Z dziejów kultury politycznej Polski 1945–1989*, Poznań: Instytut Zachodni, 1993.
- Wóycicka, Zofia, 'Niezrealizowany projekt upamiętnienia terenu byłego obozu Zagłady w Treblince z 1947 roku. Próba analizy ikonograficznej', in Michał Glowński et al. (eds), *Stosowność i forma. Jak opowiadać o Zagładzie?* Kraków: Universitas, 2005.
- Wóycicka, Zofia, 'Zur Internationalität der Gedenkkultur: Die Gedenkstätte Auschwitz-Birkenau im Spannungsfeld zwischen Ost und West 1954–1978', *Archiv für Sozialgeschichte* 45 (2005).

- Wóycicka, Zofia, *Arrested Mourning: Memory of the Nazi Camps in Poland 1944–1950*, Frankfurt am Main: Peter Lang Verlag, 2014.
- Wóycicka, Zofia, ‘Die Kanalisierung des Gedenkens: Die Gedenkstätte Auschwitz-Birkenau in den Jahren 1945–1955’ in Stefan Troebst and Krzysztof Ruchniewicz (eds), *Diktaturenbewältigung und nationale Selbstvergewisserung – Geschichtskulturen in Polen und Spanien im Vergleich*, Wrocław: Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy Brandta, 2004.
- Wróbel, Piotr, *Droga powrotna. Niemiecki prawicowy ruch kombatancki po I wojnie światowej*, Warszawa: Książka i Wiedza, 1989.
- Wydra, Harald, ‘Dynamics of Generational Memory: Understanding the East-West Divide’, in Eric Langenbacher, Bill Niven, and Ruth Wittlinger (eds), *Dynamics of Memory and Identity in Contemporary Europe*, New York–Oxford: Berghahn Books, 2013.
- Wyka, Kazimierz, *Życie na niby*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1984.
- Xenakis, Christopher I., *What Happened to the Soviet Union? How and Why American Sovietologists Were Caught by Surprise*, Westport, CT: Praeger Publishers, 2002.
- Yekelchik, Serhy, *Stalin’s Empire of Memory: Russian-Ukrainian Relations in the Soviet Historical Imagination*, Toronto: University of Toronto Press, 2004.
- Young, James, *The Texture of Memory. Holocaust Memorials and Meaning*, New Haven: Yale University Press, 1993.
- Zamojski, Jan. E., *Interbrygadziści Republiki Hiszpańskiej – Po klęsce... Losy Polaków*, in Elda González Martínez and Małgorzata Nalewajko (eds), *Hiszpania-Polska: spotkania*, Warszawa: Neriton, 2003.
- Zamponi, Simonetta Falasca, ‘Of Storytellers and Master Narratives: Modernity, Memory, and History in Fascist Italy’, *Social Science History. Special Issue: Memory and the Nation*, 4, 22 (1998).
- Zaremba, Marcin, *Komunizm, legitymizacja, nacjonalizm. Nacjonalistyczna legitymizacja władzy komunistycznej w Polsce*, Warszawa: Trio, 2001.
- Zaremba, Marcin, *Wielka Trwoga. Polska 1944–1947. Ludowa reakcja na kryzys*, Kraków: Znak, 2012.
- Żaryn, Jan, ‘“Księża patrioci” – geneza powstawania formacji duchownych katolickich, in Polska 1944/45–1989’, *Studia i materiały*, 1, 1 (1995).
- Żaryn, Jan, *Kościół a władza w Polsce (1945–1950)*, Warszawa: DiG, 1997.
- Zessin-Jurek, Lidia, ‘The Rise of and East European Community of Memory? On Lobbying for the Gulag Memory via Brussels’, in Małgorzata Pakier and Joanna Wawrzyniak (eds), *Memory and Change in Europe: Eastern Perspectives*, New York–Oxford: Berghahn Books, forthcoming.
- Zgólkowa, Halina (ed.), *Praktyczny słownik współczesnej polszczyzny*, Poznań: Wydawnictwo Kurpisz, 1998.

- Żurek, Jacek, *Ruch 'księży patriotów' w województwie katowickim w latach 1949–1956*, Warszawa: IPN, 2009.
- Zwick, Peter, *National Communism*, Boulder, Colorado: Westview Press, 1983.
- Żychlińska, Monika and Erica Fontana, 'Museal Games and Emotional Truths: Creating Polish National Identity at the Warsaw Rising Museum', *East European Societies and Politics*, first published on May 11, 2015 as doi:10.1177/0888325414566198.

Unpublished Manuscripts

- Barański, Piotr, *Walka z chorobami wenerycznymi w Polsce w latach 1948–1949*, MA dissertation, Institute of History, University of Warsaw 2007.
- Nowak, Barbara A., *Serving Women and the State: The League of Women in Communist Poland*, PhD dissertation, Ohio State University 2004.
- Stelmach, Andrzej, *Historia ZBoWiD*, unpublished organizational history of ZBoWiD, Warszawa 1989.

